

ผลของการจัดทำนขณะและหลังให้นมทางสายให้อาหารต่อความสามารถ
ในการรับนมในทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักตัวน้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเด็ก)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2557

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ผลของการจัดท่านอนขณะและหลังให้นมทางสายให้อาหารต่อความสามารถในการรับนมในทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักตัวน้อย

EFFECT OF POSITIONING DURING AND AFTER THE OROGASTRIC TUBE FEEDING ON FEEDING TOLERANCE IN LOW BIRTH WEIGHT PREMATURE INFANTS

หทัยชนก นิติกุล 5437181 NSPN/M

พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุดาภรณ์ พัยคมเรือง, ปร.ด. (การพยาบาล), นางลัทธิน จินตนาดิกล, พย.ด., จันทนา พันธุ์บุรณะ, พ.บ., อ.ว. (ทารกแรกเกิด-ปริกำเนิด)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียวไขว้กัน (crossover design) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการรับนมในทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักตัวน้อยระหว่างอยู่ในท่านอนคว่ำศีรษะสูง 30 องศา ตะแคงขวาศีรษะสูง 30 องศาและตะแคงซ้ายศีรษะสูง 30 องศาในนาที่ที่ 120 และ 180 หลังให้นมทางสายให้อาหาร กลุ่มตัวอย่าง คือ ทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักตัว 1,000-2,500 กรัม จำนวน 25 รายที่เข้ารับการรักษาในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี คัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยทารกจะได้รับการจัดท่านอนวันละ 3 ท่านอน ท่านอนละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 3 วัน ตามลำดับท่านอนที่สุ่มได้ เก็บรวบรวมข้อมูลในนาที่ที่ 0, 120 และ 180 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย การทดสอบคอครอน คิว (Cochran Q test) และความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated measures ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า ทารกที่อยู่ในท่านอนคว่ำศีรษะสูง 30 องศา ตะแคงขวาศีรษะสูง 30 องศาและตะแคงซ้ายศีรษะสูง 30 องศา มีความสามารถในการรับนมเมื่อวัดในนาที่ที่ 120 และ 180 หลังให้นมทางสายให้อาหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนาที่ที่ 120 ท่านอนตะแคงขวาศีรษะสูง 30 องศาทารกสามารถรับนมได้ดีมากกว่าท่านอนคว่ำศีรษะสูง 30 องศาและตะแคงซ้ายศีรษะสูง 30 องศาตามลำดับ และนาที่ที่ 180 ท่านอนคว่ำศีรษะสูง 30 องศาทารกสามารถรับนมได้ดีมากกว่าท่านอนซ้ายศีรษะสูง 30 องศาและตะแคงขวาศีรษะสูง 30 องศาตามลำดับ

การศึกษานี้มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยทารกแรกเกิดควรนำการจัดท่านอนลักษณะศีรษะสูง 30 องศาขึ้นมาใช้เป็นแนวปฏิบัติการจัดท่านอนขณะและหลังให้นมทางสายให้อาหารแก่ทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักตัวน้อย โดยจัดท่านอนตะแคงขวาศีรษะสูง 30 องศาในช่วง 120 นาทีแรกของการให้นมทางสายให้อาหารและจัดท่านอนคว่ำศีรษะสูง 30 องศาในช่วง 120 ถึง 180 นาทีของการให้นมทางสายให้อาหาร เพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถในการรับนมของทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักตัวน้อย

คำสำคัญ: ท่านอน/ ความสามารถในการรับนม/ ทารกเกิดก่อนกำหนดน้ำหนักตัวน้อย

EFFECT OF POSITIONING DURING AND AFTER THE OROGASTRIC TUBE FEEDING ON FEEDING TOLERANCE IN LOW BIRTH WEIGHT PREMATURE INFANTS

HATHAICHANOK NITIKUL 5437181 NSPN/M

M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUDAPORN PAYAKKARAUNG, Ph.D. (NURSING), NONGLUK CHINTANADILOK, (D.N.Sc), JANTANA PANBOORANA, M.D., Certificate (NEONATOLOGY)

ABSTRACT

This quasi-experimental study with crossover design aims to compare feeding tolerance in premature infants with low birth weight, who were placed in a prone position with head elevated 30 degrees, right lateral position with head elevated 30 degrees, and left lateral position with head elevated 30 degrees at 120 and 180 minutes after the orogastric tube feeding. The subjects were 25 premature infants with body weight between 1,000-2,500g, who had been admitted at Queen Sirikit National Institute of Child Health. They were determinately chosen as the criteria designated. According to a randomised orders, all subjects were then placed in three different positions for three times a day, each of which was set for three hours, and lasted for three days for overall intervention. Data were recorded at 0, 120, and 180 minutes and were analyzed with descriptive statistics, Cochran Q Test and analysis of repeated measures ANOVA.

The results show that infants placed in a prone position with head elevated 30 degrees, right lateral position with head elevated 30 degrees, and left lateral position with head elevated 30 degrees had different feeding tolerance levels when measured at 120 and 180 minutes after orogastric tube feeding with statistical significance ($p < .05$). At 120 minutes after feeding, the infants placed in a right lateral position with head elevated 30 degrees tolerated feeding better than the infants placed in a prone position with head elevated 30 degrees and left lateral position with head elevated 30 degrees, respectively. And at 180 minutes, the infants in a prone position with head elevated 30 degrees had better feeding tolerance than the infants placed in a left lateral position with head elevated 30 degrees and a right lateral position with head elevated 30 degrees, respectively.

The findings of the current study indicate that nurses in the neonatal care unit should use the positions with the head elevated 30 degrees as a practice guideline in arranging positions during and after orogastric tube feeding of preterm infants with low birth weights. The positions should be right lateral with head elevated 30 degrees during the first 120 minutes of orogastric tube feeding and prone with head elevated 30 degrees from 120 minutes to 180 minutes of orogastric tube feeding in order to promote feeding tolerance in preterm infants with low birth weights.

KEY WORDS: POSITIONING/ FEEDING TOLERANCE/ LOW BIRTH WEIGHT PREMATURE INFANT